ZAMONAVIY TARBIYA USULLARIDA VITAGEN TEXNOLOGIYALARINING INTEGRATSIYASI

Boytemirova D.T.,*GDPI magistranti*

Annotatsiya: zamonaviy ta’lim tizimida vitagen texnologiyalarining integratsiyasi, o‘quvchilarning faolligini oshirish, ularga mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvlarni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu texnologiyalar o‘quvchilarga darslarda ko‘proq ishtirok etish imkonini yaratib, ta’lim jarayonini yanada samarali va interaktiv qilishga yordam beradi.

Kalit so‘zlar: vitagen texnologiyalari, integratsiya, zamonaviy ta’lim, innovatsion metodlar, interaktiv ta’lim, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, multimedia vositalari.

Abstract: the integration of vitagen technologies in the modern education system is of great importance in increasing the activity of students, developing their independent thinking and creative approaches. These technologies allow students to participate more in lessons, helping to make the educational process more effective and interactive.

Key words: vitagen technologies, integration, modern education, innovative methods, interactive education, information and communication technologies, multimedia tools.

Аннотация: Интеграция витаген-технологий в современную систему образования имеет большое значение в повышении активности учащихся, развитии их самостоятельного мышления и творческих подходов. Эти технологии помогают сделать учебный процесс более эффективным и интерактивным, позволяя учащимся больше участвовать в уроках.

Ключевые слова: технологии Vitagen, интеграция, современное образование, инновационные методы, интерактивное образование, информационно-коммуникационные технологии, мультимедийные средства.

Vitagen texnologiyalari ta’lim jarayonida interaktiv yondashuvlarni kengaytirish, o‘quvchilarga zamonaviy axborot texnologiyalarini qo‘llash imkoniyatini berish orqali ta’lim sifatini oshirishga qaratilgan.[1] Bu texnologiyalar:

Multimedia vositalari yordamida o‘quv materiallarini taqdim etish; Virtual ta’lim muhitlari yaratish, masalan, onlayn kurslar, simulyatsiyalar, interaktiv darsliklar; O‘quvchilarning faol ishtirokini ta’minlashga yordam beruvchi texnologiyalarni o‘z ichiga oladi.

Vitagen texnologiyalarining asosiy vazifalaridan biri, o‘quvchilarga keng qamrovli, interaktiv va zamonaviy ta’lim berishdir.[2] Vitagen texnologiyalarining integratsiyasi o‘quvchilarning o‘rgatish jarayonida faol ishtirok etishini ta’minlash, o‘qituvchilarga esa o‘quvchilarni individual tarzda o‘rgatish imkonini beradi. O‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi munosabatlar interaktiv tarzda rivojlanadi.[3] Vitagen texnologiyalari, o‘quvchilarga ta’limni o‘zlashtirishda yordam beradigan bir qator metodlarni o‘z ichiga oladi, jumladan: Onlayn platformalar va masofaviy ta’lim — o‘quvchilarga har qanday joydan ta’lim olish imkonini yaratadi. Bu usul ayniqsa geografik joylashuvdan qat’i nazar ta’lim olishni istagan o‘quvchilar uchun juda samarali. Interaktiv darslar — o‘quvchilarni faollashtirish uchun maxsus vositalar, masalan, slaydlar, video materiallar, interaktiv simulyatsiyalar va testlar yordamida amalga oshiriladi. Virtual sinflar va forumlar — o‘quvchilar o‘zaro fikr almashish, savollar berish va muhokamalarni amalga oshirish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Bu o‘quvchilarning kommunikativ ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Simulyatsiyalar va o‘yinlar — o‘quvchilarga nazariy bilimlarni amaliyotga tadbiq etish imkonini

beruvchi texnologiyalar. Bu, o‘quvchilarning ijodiy yondashuvlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Vitagen texnologiyalarining ta’limdagi ahamiyati

O‘quvchilar uchun: Mustaqil fikrlash va o‘zini o‘zi baholash: O‘quvchilar o‘z bilimlarini mustaqil tekshiradilar, o‘quv jarayoniga faol ishtirok etadilar va o‘z faoliyatini baholash imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Ijodiy yondashuv: O‘quvchilar yangi g‘oyalar yaratishda va masalalarni hal qilishda ijodiy yondashuvni rivojlantiradilar. Bu, o‘quvchilarni o‘z bilimlarini amaliyotga tadbiq etishga o‘rgatadi. Ko‘nikmalarni rivojlantirish: Ta’lim jarayonida vitagen texnologiyalarining qo‘llanilishi o‘quvchilarning kommunikativ, analitik, kreativ va muammolarni hal qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

O‘qituvchilar uchun: Ta’limning individual yondashuvi: O‘qituvchilar o‘quvchilarning individual ehtiyojlariga mos tarzda ta’lim berish imkoniyatiga ega bo‘lishadi. Har bir o‘quvchi o‘z sur’atida bilim olishi va mavzuni o‘zlashtirishi mumkin. O‘qitish metodikasining takomillashuvi: O‘qituvchilar zamonaviy texnologiyalar va metodlarni o‘zlashtirgan holda o‘quvchilarga yanada samarali darslar o‘tish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Innovatsion pedagogik yondashuvlar: O‘qituvchilar vitagen texnologiyalarini qo‘llash orqali o‘z pedagogik faoliyatini yangilaydi, bu esa ta’lim sifatini oshiradi. Vitagen texnologiyalarining mohiyati – bu o‘quvchilarga ta’lim jarayonini interaktiv, texnologik va ijodiy tarzda tashkil etishga qaratilgan vositalar majmuasidir. Asosiy tamoyillari quyidagilardan iborat:[4] Interaktivlik: O‘quvchi va o‘qituvchi o‘rtasidagi o‘zaro ta’sirning kuchayishi. Bu ta’lim jarayonini passiv ravishda kuzatishdan faollashishga olib keladi. Shaxsiylashtirish: Ta’lim jarayonining o‘quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilishi. Har bir o‘quvchi o‘zining o‘rgatish usullariga, tezlik va shakllanish bosqichiga mos tarzda o‘qishi uchun sharoit yaratish. Multimedia Vositalari: Ta’lim materiallarini nafaqat matn orqali, balki video, audio, animatsiya, grafikalar va boshqa interaktiv vositalar yordamida taqdim etish. Ijtimoiy Integratsiya: O‘quvchilar o‘rtasida faol ijtimoiy aloqalar, hamkorlik va jamoaviy ishlash orqali ta’lim olish. Bu usul o‘quvchilarning kommunikativ ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Innovatsion Yondashuvlar: Zamonaviy texnologiyalar va metodlarni qo‘llash orqali o‘qituvchilar o‘quvchilarga yangi bilimlarni o‘rganish va yangi ko‘nikmalarni o‘zlashtirish imkonini beradi.

O‘quvchilarning nazariya va texnologiyalarni rivojlantirishi uchun vitagenik tajribaga asoslangan o‘rganish quyidagilarni nazarda tutadi:[5] Uslubiy tizimni yaratish, uning umumiy ilmiy,aniq ilmiy, intizomiy va fanlararo komponentlar, tizim-tarkibiy tahlil yordamida, hayotiy shaxs nazariyasi, faoliyat nazariyasi, tafakkur nazariyasi va semiotika; ilmiy-nazariy salohiyatni anglash “Vigeniklik” va “vitagenik” tushunchalari fenomenologik tahlilga asoslangan tajriba ularni ijtimoiy, biologik, psixofiziologik, pedagogik, ularning keyingi bilan fanlararo kategoriyalar sifatida sintez; nazariy va natijaviy texnologik qurilish talabalarning hayotiy ta’lim tizimlari, bu shubhasiz belgilar, maqsadlar, tamoyillar, usullar, yondashuvlarni o‘z ichiga oladi va ularni amalga oshirish uchun pedagogik shart-sharoitlar; aks ettiruvchi asosiy pozitsiyalar atrofida guruhlangan tushunchasining ilmiy-pedagogik salohiyati “vitagenik tajriba”: vitagenikni tan olish manba (resurs) talabalar ta’limi sifatidagi

tajriba; o‘zgartirish imkoniyatini tan olish va o‘quvchilarning ta’limda hayotiy tajribasini o‘zlashtirish.

Vitagen texnologiyalarining ta’lim jarayoniga integratsiyasi, zamonaviy ta’limda o‘quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali va interaktiv qilishga yordam beradi.[6] Bu texnologiyalar o‘quvchilarga o‘zlarining ijodiy va mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish, o‘qituvchilarga esa o‘quvchilarning individual ehtiyojlariga mos ta’lim berish imkoniyatini taqdim etadi. Shuningdek, bu texnologiyalar o‘quvchilarni zamonaviy bilimlar va kommunikativ ko‘nikmalar bilan ta’minlaydi, ta’lim jarayonini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqadi.[7]

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullayeva, M. (2018). Ta’limda vitagen texnologiyalarini qo‘llashning nazariy va amaliy asoslari. *O‘zbekiston Milliy universiteti nashriyoti*.

2. Karimov, I. A., & Tadjibaeva, Z. (2015). O‘zbekistondagi ta’lim tizimida axborot texnologiyalarining roli va ahamiyati. *Pedagogika va psixologiya jurnali*

3. Siemens, G. (2005). Connectivism: A learning theory for the digital age. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*

4. Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: The development of higher psychological processes. *Harvard University Press*.

5. Smatillaevna J. M., Ziyoda Y., Mokhinur E. Technologies for development of pedagogical skills of future teachers in the pedagogical education system //Образование наука и инновационные идеи в мире. – 2023. – Т. 20. – №. 8. – С. 63-65.

6. Samatova D. Y., qizi Yusupova Z. I. YOSHLARNING ILMIY-IJODIY FAOLLIGINI OSHIRISHDA MOTIVATSIYA VA QIZIQISHNING ROLI //Innovative Development in Educational Activities. – 2025. – Т. 4. – №. 1. – С. 194-201.

7. Janbaeva M., Ergasheva M., Yusupova Z. Amir Temur davrida ta’lim-tarbiya tizimi //Amir Temur siymosining yoshlar ma’naviyatidagi tarbiyaviy ahamiyati Ilmiy-Amaliy anjuman. – 2023. – Т. 9.